

таких як, городки, баскетбол, футбол, хокей, бадмінтон, настільний теніс. Слід зазначити, що у цій програмі представлено опис спеціалізованих майданчиків для спортивних ігор.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Враховуючи результати вивчення змісту сучасних програм розвитку дітей дошкільного віку, ми можемо зробити висновок, що більшість із них передбачає використання ігор з елементами спорту у процесі фізичного виховання дошкільників. В загальному, відмінність програм полягає у ступені визначеності основних завдань та кінцевого результату. На нашу думку, в подальшому, працюючи над даною проблемою, першочерговим завданням має стати створення спеціальної програми і методичних розробок з навчання старших дошкільників ігор з елементами спорту. Серед проблем технології навчання іграм з елементами спорту особливої уваги вимагають питання виявлення умов введення цього виду ігор у роботу з дітьми 6-го року життя з урахуванням їх психологічних та фізіологічних особливостей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) // Дошкільне виховання. – 2012. - № 7. - С. 4-19.
2. Дитина в дошкільні роки: комплексна додаткова освітня програма / Автор. колектив; наук. керівник К. Л. Крутий. – Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2011. – 188 с.
3. Дитина : Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту : О. В. Огнев'юк, К. І. Волинець; наук. кер. програмою : О. В. Проскура, Л. П. Кочина, В. У. Кузьменко, Н. В. Кудикіна ; авт. кол.: Г. В. Беленька, Е. В. Белкіна, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білокаленко, С. А. Васильєва, М. С. Вашуленко [та ін.] / Мін. осв. і наук., мол. та спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – 3-є вид., доопр. та доп. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
4. Загородня Л.П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку : навчальний посібник / Л. П. Загородня, С. А. Титаренко, Г. П. Барсуковська; за заг. ред. Л. П. Загородньої. – Суми : Університетська книга, 2011. – 272 с.
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільня» / О. І. Білан, Л. М. Возна, О. Л. Максименко та ін. – Тернопіль : Мандрівець, 2012. – 264 с.
6. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» / О. О. Андрієтті, О. П. Голубович, О. П. Долинна, Т. В. Дяченко, Т. С. Ільченко, Г. Є. Іванова, Г. М. Лисенко, Т. В. Панасюк, Г. В. Петрова, Т. О. Піроженко, Н. М. Романко, Н. А. Случинська, Н. І. Трикоз. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 104 с.
7. Система підготовки майбутніх вихователів до фізичного виховання дітей дошкільного віку : Монографія. Ч. 1. / О. І. Курок, О. В. Бріжатиї, Л. П. Загородня та ін. – Глухів : РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2010. – 138 с.
8. Яковлева Л.В. Физическое развитие и здоровье детей 3-7 лет : пособие для педагогов дошк. учреждений : в 3 ч. Ч. 1. Программа «Старт». Методические рекомендации / Л.В.Яковлева, Р.А. Юдина. – М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 315 с.

УДК 378.016

Бабич Н. Л.

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ ПРАКТИКИ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

У статті доведено значущість науково-дослідницької діяльності у процесі професійної підготовки магістрів-реабітологів. Узагальнено поняття про науково-дослідницьку діяльність у вищих навчальних закладах. Визначено мету та завдання, етапи, зміст і методи оцінювання наукової практики магістрів за спеціальністю «фізична реабілітація».

Ключові слова: магістр, науково-дослідницька діяльність, професійна підготовка, наукова практика.

Бабич Н. Л. Организационно-методические аспекты научной практики специалистов по физической реабилитации. В статье доказана значимость научно-исследовательской деятельности в процессе профессиональной подготовки магистров-реабитологов. Обобщены понятия о научно-исследовательской деятельности в высших учебных заведениях. Определены цели и задачи, этапы, содержание и методы оценки научной практики магистров по специальности «физическая реабилитация».

Ключевые слова: магистр, научно-исследовательская деятельность, профессиональная подготовка, научная практика.

Babich N. Organizational and methodological aspects of scientific practice specialists in physical rehabilitation. In this paper the importance of research in the process of training masters-rehabilitators. Generalized notion of research in higher education institutions. Defined goals and objectives, stages, content and methods of assessment of scientific practice masters degree in "physical rehabilitation."

Key words: master, research activities, training, scientific practice.

Постановка проблеми. Сучасні європейські інтеграційні процеси в Україні визначають принципово нові пріоритети розвитку освітньої галузі [5]. Одним із головних напрямів модернізації педагогічної освіти є підвищення якості професійної підготовки майбутніх магістрів-реабілітологів. Магістерська підготовка базується на проведенні наукових досліджень і орієнтована на підготовку фахівців для науково-дослідницької та педагогічної діяльності [10].

Безперечним є факт, що якісне проведення науково-дослідницької роботи студентів регулюється та забезпечується нормативно-законодавчими документами (Державна національна програма «Освіта (Україна XXI століття)», Закони України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Національна доктрина розвитку освіти» та ін.). Зокрема, у Законі України «Про вищу освіту» зазначається, що наукова і науково-технічна діяльність у вищих навчальних закладах є невід'ємною складовою освітньої діяльності і здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної і виробничої діяльності в систему вищої освіти [4]. Невід'ємною складовою фахової підготовки студентів магістратури виступає наукова практика, що дозволяє оцінити здібність студентів до організації й проведення наукових досліджень за фахом. На сьогодні підготовка магістрів-реабілітологів здійснюється у декількох ВНЗ фізкультурного профілю України. Тому, зважаючи на тимчасову відсутність державного галузевого стандарту підготовки магістрів даної спеціальності, вважаємо, що проблема організації та змістовного наповнення наукової практики магістрів за спеціальністю 8.01020302 "фізична реабілітація" є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз та узагальнення наукової літератури показав, що існує достатня кількість публікацій, присвячених проблемі підготовки магістрів в Україні. Основні принципи і положення підготовки науково-педагогічних кадрів магістратури висвітлено у працях К. Балабанова, Л. Бачієва, В. Вакулєнко, С. Вітвицької, Л. Воротняк, І. Княжевої, Л. Лебедик, Л. Ніколаєвої, Н. Уйсімбаєвої, Я. Ханік та ін.). За трактуваннями учених – магістр є фахівцем у сфері інноваційної діяльності, здатний комплексно поєднати дослідницьку, проектну і підприємницьку діяльність, орієнтовану на створення високоефективних виробничих структур, що стимулюють ріст і розвиток різних сфер соціальної діяльності.

У педагогічній науці сьогодні широко досліджуються різні аспекти організації та проведення науково-дослідної роботи студентів. Зокрема, формування готовності педагогів до науково-дослідної роботи відображено у працях З. Ісаєвої, Г. Кловак, Л. Коржової, В. Лазарєва, Є. Макагон, Є. Муравйова, Н. Ставрїнової, Н. Сичкової, Г. Шишкіна. Обґрунтування психологопедагогічних факторів, які зумовлюють успішність науково-дослідної роботи студентів досліджували Л. Авдєєва, Д. Харізова.

Згідно наукових поглядів Ю. Беляєва і Н. Стеценко науково-дослідницька діяльність студентів – це діяльність, пов'язана з пошуком відповіді на творчу, дослідницьку задачу із заздалегідь невідомим рішенням. Вона включає у себе наступні етапи: постановку проблеми; вивчення теорії, що присвячена означеній проблематиці; добір методик дослідження і практичне оволодіння ними; пошук необхідного матеріалу, його аналіз та узагальнення; власні висновки [1]. В. Андрєєв визначає навчально-дослідницьку діяльність як діяльність студентів, яку організовує педагог із використанням, насамперед, дидактичних засобів опосередкованого та перспективного управління, і яка спрямована на пошук пояснень і доказів, закономірних зв'язків і відношень, які експериментально спостерігають або теоретично аналізують, та в результаті якої студенти активно оволодівають знаннями, розвивають свої дослідницькі вміння і здібності. На думку С. Балашової, характерною ознакою навчально-дослідницької діяльності є її спорідненість з дослідницькою діяльністю вченого [7].

Теоретико-методичні аспекти організації педагогічної практики студентів вищого навчального закладу знаходить своє відображення в розвідках О. Весни, М. Кратїнова, Ю. Красильник, Н. Ларїонової, Д. Мацько, С. Романа, О. Чижа, Є. Швець, Д. Швець та інших педагогів. Окремі аспекти практичної підготовки фізичних реабілітологів розглядали Т. Бойчук, М. Голубєва, Є. Горбачов, О. Левандовський,

І. Лусакевич, О. Марченко, В. Манжуловський. Науковці зазначають, що практика є однією з форм організації навчального процесу у ВНЗ, що максимально сприяє розвитку студента як особистості і майбутнього фахівця. Термін «практична підготовка» у педагогічній літературі трактується як складова частина професійної освіти, що відображає закономірності, зміст, методи і форми організації процесу формування умінь і навичок, який спрямований на формування здатності студентів до кваліфікаційної виробничої праці за обраною спеціальністю [6, 8]. Проте, проблема організації, керівництва, змісту та оцінювання наукової практики магістрів за спеціальністю 8.01020302 "фізична реабілітація" характеризується недостатньою теоретичною та методичною розробленістю.

Формулювання мети та завдання статті. Метою даної статті є обґрунтування структури та змісту наукової практики магістрів за спеціальністю 8.01020302 «фізична реабілітація» для подальшого удосконалення процесу підготовки спеціалістів даної галузі.

Реалізація поставленої мети передбачала вирішення таких завдань: 1) розкрити організацію наукової практики магістрів-реабілітологів; 2) визначити та охарактеризувати етапи проходження наукової практики. Для досягнення мети та вирішення завдань дослідження використано такі *методи* – теоретичні: аналіз, синтез, узагальнення даних науково-методичної літератури у розрізі досліджуваної проблеми; емпіричні: узагальнення педагогічного досвіду з методики удосконалення професійно-практичної підготовки фізичних реабілітологів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Науково-дослідницька діяльність студентів є одним із основних компонентів професійної підготовки майбутнього фахівця. Ефективність останньої у значній мірі визначається рівнем сформованості дослідницьких знань, умінь, розвитком особистісних якостей, накопиченням досвіду творчої дослідницької діяльності [1, 2].

Метою організації науково-дослідної діяльності студента на думку Н. Уйсімбаєвої [9] є надання максимальної можливості для розвитку особистості і професійних якостей, творчої індивідуальності майбутнього фахівця; розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності; формування потреби безперервного самостійного поповнення знань; здобуття глибокої системи знань як ознаки міцності. Наукова робота дає можливість не лише розкрити інтелектуальний потенціал студента, оволодіти науковими методами пізнання, а й усвідомити важливість такої роботи для підвищення конкурентоспроможності на ринку праці.

Основними видами науково-дослідницької діяльності магістрів-реабілітологів є:

- ✓ розробка, практичне впровадження та оцінка ефективності реабілітаційних програм, методик, технологій для хворих різних нозологічних груп;
- ✓ написання магістерської роботи;
- ✓ виступи на наукових конференціях;
- ✓ опублікування статей за проблематикою магістерського дослідження;
- ✓ проходження наукової практики;
- ✓ участь у роботі студентського наукового гуртка та ін.;

Згідно ОКХ та ОПП підготовки магістра напряму підготовки 0102 «фізичне виховання і спорт» спеціальності 8.01020302 «фізична реабілітація» типовими видами діяльності магістра з фізичної реабілітації є науково-педагогічна, реабілітаційна, спортивно-оздоровча та рекреаційна робота. Він здійснює свою діяльність у вищих закладах освіти, науково-дослідних інститутах, лікарнях, поліклініках, спеціалізованих реабілітаційних центрах, санаторіях, профілакторіях, лікарсько-фізкультурних диспансерах, реабілітаційно-спортивних школах інвалідів, центрах з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт». Наукова практика є частиною магістерської підготовки і має за *мету* надання майбутнім магістрам з фізичної реабілітації умінь та навичок організації наукових досліджень за фахом та навчального процесу у вищих навчальних закладах України III та IV рівнів акредитації [3].

Наукова практика магістрів-реабілітологів забезпечує набуття *умінь і навичок*:

- ✓ вибору напряму і теми наукового дослідження у галузі за фахом;
- ✓ вибору методів і методик, методичних прийомів і процедур наукового дослідження у контексті тематики магістерської роботи;
- ✓ роботи з різними джерелами інформації;
- ✓ систематизації, аналізу та узагальнення інформаційного матеріалу;
- ✓ підготовки та оформлення наукового повідомлення, наукової доповіді, наукової статті, кваліфікаційної наукової праці;

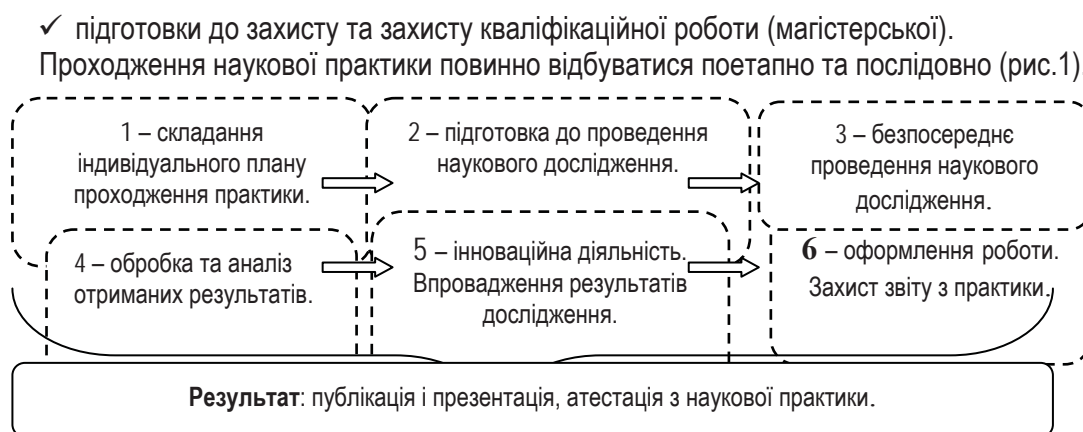

Рис. 1. Етапи проходження наукової практики магістрів-реабілітологів

Підпорядкування зазначеним етапам дозволить науковому керівнику більш досконало здійснювати проміжний контроль науково-дослідної діяльності студентів. Базами наукової практики студентів можуть бути навчальні, лікувально-профілактичні, реабілітаційні, фізкультурно-спортивні заклади, профіль діяльності яких відповідає обраному напрямку наукового дослідження.

Наукова практика організується за модульно-рейтинговою системою як самостійна робота студентів під контролем викладача, загальним обсягом 108 годин (3 кредити). Результати самостійної практичної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою. Формою підсумкової атестації з практики є диференційований залік. При отриманні за результатами поточного контролю менше 50 балів, студент не допускається до заліку з практики і вважається таким, що не виконав усі види робіт, передбачених планом на 10 семестр [3].

Пропонуємо наступний план наукової практики з розподілом годин та бальною оцінкою (табл.1). Зупинимось детальніше на змісті самостійної роботи та індивідуальних завданнях студентам.

Змістовий модуль 1. Вибір теми наукового дослідження. Підбір літератури. На даному етапі практики студенти знайомляться з основними напрямками досліджень у галузі фізичного виховання, спорту і здоров'я людини; науковими виданнями у сфері фізичного виховання, спорту і здоров'я людини; матеріально-технічною базою наукових досліджень. Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів: обґрунтувати вибір напрямку наукових досліджень, теми кваліфікаційної роботи магістра. Обсяг завдання : 3 –5 стор. тексту.

Таблиця 1

Тематичний план наукової практики

№	Назва змістових модулів	Кількість годин	Кількість балів
Науковий практикум			
1	Вибір теми наукового дослідження. Підбір літератури.	20	10
2	Аналіз стану наукової проблеми. Визначення категоріального апарату дослідження.	20	20
3	Вибір методів та методик магістерського дослідження.	20	20
4	Збирання фактів, систематизація та узагальнення емпіричної інформації. Математична обробка статистичних даних.	20	20
5	Оформлення наукової праці.	20	20
6	Захист звіту практики, складання заліку.	8	10
Всього:		108	100

Змістовий модуль 2. Аналіз стану наукової проблеми. Визначення категоріального апарату дослідження. Студенти класифікують інформаційне забезпечення наукового дослідження: інформацію, повідомлення, носії інформації; законодавче, нормативно-довідкове, організаційно-управлінське забезпечення. Проводиться робота з джерелами інформації (бібліографічними та електронними носіями); пошук, збирання, узагальнення інформації за темою наукового дослідження; визначення об'єкту та предмету дослідження; аналіз фундаментальних та останніх публікацій за темою дослідження; формулювання наукової проблеми та основних завдань, гіпотез дослідження.

Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів: 1) обґрунтувати вибір видів інформаційного забезпечення наукового дослідження; 2) обґрунтувати вибір методів і процедур роботи з бібліографічними джерелами інформаційного забезпечення наукового дослідження; 3) обґрунтувати вибір методів і процедур роботи з джерелами і ресурсами мережі Інтернет та іншими засобами комп'ютеризованого інформаційного забезпечення наукового дослідження; 4) скласти джерельну базу наукової проблеми; 5) скласти розгорнутий план наукової роботи; 6) сформулювати об'єкт та предмет дослідження, мету, основні завдання, надати перелік методів дослідження, обґрунтувати доцільність їх вибору. Обсяг: 8-10 стор. тексту.

Змістовий модуль 3. Вибір методів та методик магістерського дослідження. Цей змістовий модуль передбачає вивчення загальнонаукових (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, моделювання, абстрагування, конкретизація, системний аналіз) та емпіричних методів дослідження; стадій процесу розвитку гіпотез: вивчення об'єкта дослідження, формулювання гіпотез, доведення гіпотез, результати доведення гіпотез; доказів у наукових дослідженнях; способів встановлення істини: безпосередній і опосередкований; елементів доказу: теза, аргумент, форма (демонстрація); видів доказу: прямий і непрямий. Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів: обґрунтувати вибір загальнонаукових, емпіричних, теоретичних методів, прийомів і процедур наукового дослідження. Обсяг 8-10 стор. тексту.

Змістовий модуль 4. Збирання фактів, систематизація та узагальнення емпіричної інформації, математична обробка статистичних даних. Студенти збирають, накопичують, систематизують, аналізують та узагальнюють інформаційний матеріал. Здійснюють математичну обробку емпіричних даних, застосовуючи методи математичної статистики; обґрунтовують їх вибір. Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів: провести систематизацію, первинну обробку емпіричних даних. Обсяг 8-10 стор. тексту.

Змістовий модуль 4. Оформлення наукової праці. Студенти знайомляться з видами та типовою структурою наукової статті згідно державним вимогам; структурою та правилами оформлення наукових праць; типовими вимогами до структури та оформлення вступу до кваліфікаційної (магістерської) наукової роботи.

Атестація з наукової практики здійснюється в два етапи. На початковому етапі науковий керівник проводить оцінку сформованості умінь і навичок науково-дослідницької діяльності, ставлення до виконуваної роботи, до практики (ступінь відповідальності, самостійності, творчості, інтересу до роботи та ін.), яку викладає у відгуку. На наступному етапі проводиться захист практики за формою міні-конференції за участю всіх магістрантів одного напрямку. Після чого підраховується сума набраних балів та виставляється підсумкова оцінка.

Плануючи й організовуючи наукову практику необхідно враховувати професійну спрямованість науково-дослідницької діяльності, що визначається як інтерес до професії та схильність працювати за даною професією. Професійна спрямованість науково-дослідної діяльності у розрізі наукової практики має на меті підвищити інтерес студентів до майбутньої професійної діяльності та сформувати позитивне ставлення до неї.

На закінчення доречно згадати слова видатного науковця В. Вернадського: «У ВНЗ наукова робота така ж важлива, як і навчальна, і з цією останньою взаємопов'язана і переплетена... Лише поступово усвідомлення нерозривності наукової роботи з правильно поставленим викладанням у вищій школі стає пануючим в академічному середовищі».

ВИСНОВКИ. Основним чинником вдосконалення професійно-практичної підготовки фахівців вищих навчальних закладів є науково-дослідна робота. Визначено, що магістерська підготовка передбачає проведення наукових досліджень і орієнтована на підготовку фахівців для науково-дослідної і педагогічної діяльності. Одним із видів науково-дослідної діяльності магістрів є наукова практика, що має на меті надання майбутнім магістрам з фізичної реабілітації умінь та навичок організації наукових досліджень за фахом. Програма наукової практики складається у відповідності до вимог кредитно-рейтингової системи і включає послідовні етапи, які узгоджені зі змістовими модулями. Розкрито основні організаційні та методичні аспекти наукової практики магістрів-реабілітологів.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК вбачаємо у пошуку нових шляхів підвищення якості професійно-практичної підготовки фахівців з фізичної реабілітації.

ЛІТЕРАТУРА

1. 1. Беляєв Ю.І. Науково-дослідна діяльність студентів у структурі роботи університету / Беляєв Ю.І., Стеценко Н.М. // Педагогічний альманах. – 2010. – Вип. 6. – С. 188-191. Волошко Л. Б. Програма наукової практики [для магістрів напр. підг. 0102 «фізичне виховання і спорт»] / Л. Б. Волошко. – Полтава: ПІЕП, 2013. – 28 с.
2. Вища освіта / М. І. Панов, Ю. П. Битяк, Г. С. Гончарова та ін.; наук. ред. проф. М. І. Панова. – Харків : Право, 2006. – 688 с. – (Норм.-правові акти про орг. освіти у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації : у 2 кн.).
3. Левочко М. Т. Теоретично-практична підготовка студентів до виробничої практики / М. Т. Левочко, Н. Л. Гресь // Вісник Житомирського державного університету. Випуск 45. Педагогічні науки. – Житомир: ЖДУ, 2009. – С. 3-9.
4. Строкаль В. П. Професійно-практичне навчання студентів у структурі екологічної освіти / В. П. Строкаль // Педагогіка вищої та середньої школи. – 2012. – № 35. – С. 36-41.
5. Уйсімбаєва Н. Науково-дослідна діяльність майбутнього фахівця / Н. Уйсімбаєва // Наук. записки серія: пед. науки. – Вип. 88. – С. 243-248.
6. Швець Є. Я. Організація науково-дослідної і педагогічної практики магістрантів / Швець Є. Я., Швець Д. Є. // Гуманітарний вісник ЗДІА. – Випуск 43. – 2010. – С. 123-120.

УДК 37.016:796-057.874

Багинська О.В.

Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка

ЗДАТНІСТЬ ДО УТРИМАННЯ РІВНОВАГИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПОКАЗНИК РОЗВИТКУ ЇХ РУХОВОЇ ФУНКЦІЇ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

В статті розглядається питання про можливість врахування в процесі комплексної оцінки рівню розвитку рухової функції дітей молодшого шкільного віку окремих показників здатності до утримання рівноваги. Визначаються вікові відмінності, які можуть бути враховані в процесі навчання фізичної культури дітей даного віку, для оптимізації процесу формування рухових навичок та гармонійного розвитку їх моторики.

Ключові слова: рівновага, комп'ютерна стабілографія, школярі, фізична культура, якість функції рівноваги.

Багинская О.В. Способность к удержанию равновесия детей младшего школьного возраста как показатель развития их двигательной функции в процессе обучения физической культуре. В статье рассматривается вопрос о возможности учета в процессе комплексной оценки уровня развития двигательной функции детей младшего школьного возраста отдельных показателей способности к удержанию равновесия. Определяются возрастные отличия, которые могут быть учтены в процессе обучения физической культуре детей данного возраста, для оптимизации процесса формирования двигательных навыков и гармоничного развития их моторики.

Ключевые слова: равновесие, компьютерная стабилиография, школьники, физическая культура, качество функции равновесия.

Bahinska O.V. Ability of equilibrium keeping of junior school children as an index of development of their motor function in the process of teaching of physical culture. Article deals with the question of possibility to take into consideration some indexes of ability of static equilibrium keeping in the process of complex assessment of the level of development of the motor function of junior school children. The author defines age's peculiarities which can be taken into consideration in the process of teaching of physical culture of the school children of given age, for optimization of the process of forming of their motor skills and fore harmonic development of their motility.

Key words: equilibrium, computer stabilography, school children, physical culture, quality of the equilibrium function.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями.

Вертикальна поза – унікальний феномен, який притаманний тільки людині [1, 4, 8]. Здатність людини зберігати стійке положення тіла у вертикальній позі, при ходьбі і виконанні різних рухових актів є однією із найважливіших умов її життєдіяльності [8]. Це складний безперервний функціональний процес, який реалізується складною фізіологічною системою до якої входять опорно-руховий апарат і апарат управління ним [4]. Координація вертикального положення тіла при стоянні є індикатором